

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

15 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecător: Tatiana Vieru
judecătorii: Oleg Sternioală, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Tatiana Vornicescu,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vornicescu
Tatiana către Penitenciarul nr.13, intervenient accesoriu Ministerul Justiției al
Republicii Moldova privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 100 000
lei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016, prin care
cererea de apel depusă de Vornicescu Tatiana și Penitenciarului nr.13 au fost
restituită ca fiind depuse în afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La 22 octombrie 2014, Vornicescu Tatiana a depus o cerere de chemare în
judecată solicitând încasarea din contul Penitenciarul nr.13, mun. Chișinău a
prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, solicită încasarea prejudiciului moral
menționat, deoarece administrația Penitenciarului nr. 13 a încălcat art.225 al
Codului de Executare potrivit căruia încăperile destinate cazării deținuților trebuie
să corespundă exigențelor de sănătate și igienă stipulate în normativele de
construcții ale RM, inclusiv privind volumul, spațiul, iluminatul, încălzirea și
ventilarea acestor încăperi.

Consideră că, este deținută într-o celulă ce reprezintă risc semnificativ pentru
sănătatea și securitatea persoanei plasate în această celulă. Respectiv la data de
06.02.2013 a fost transferată în celula nr.120 din blocul de regim nr.3 fiind deținută
de una singură, izolată de ceilalți deținuți contrar prevederilor art.206 Cod de
Executare până la data de 04.06.2014.

Explică că, celula în care a fost deținută se află în demisol, din cauza unei țevi
avariate în toată această perioadă din tavan curgea apă și murdărie din veceul
celulei nr.133 din același bloc care este amplasată deasupra celulei nr.120. Din
motiv că erau scurgeri frecvente se defecta lampa electrică. Lumina naturală

pătrunde foarte slab, deoarece jumătate de geam se află la sol, din cauza umidității sporite pătrundeau diferite insecte în celulă. Dimensiunile geamului erau foarte mici și din cauza umidității în celulă permanent era miros de mucegai. Pereții celei erau umezi cu varul căzut pe alocuri, podeaua din beton neacoperită cu lemn sau teracotă, iarna în celulă era foarte frig și umed deoarece nu se încălzea.

Explică că, timp de un an și 4 luni a avut de suferit sistemul ei nervos și lucrurile personale cât și produsele alimentare. De nenumărate ori s-a aflat în greva foamei solicitând să fie transferată din celula nr.120 din cauza condițiilor inumane și nefavorabile. A depus cereri în adresa șefului Penitenciarului, a fost audiată de către reprezentanții Departamentului Instituțiilor Penitenciare referitor la situația în care se afla, aceștia la rândul lor au făcut promisiuni, fără careva acțiuni realizate. Ulterior s-a adresat cu plângere în adresa Centrului pentru Drepturile Omului.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 09 iunie 2016 acțiunea înaintată a fost admisă parțial.

S-a încasat din contul Penitenciarului nr.13 în beneficiul Tatiane Vornicescu cu titlu de prejudiciu moral suma de 15 000 lei, în rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

La 20 iulie 2016 Vornicescu Tatiana a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 09 iunie 2016, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

La 26 iulie 2016 Penitenciarului nr.13 a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 09 iunie 2016, solicitând casarea integrală a hotărârii contestate.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 09 noiembrie 2016 a restituit cererile de apel a Tatiane Vornicescu și a Penitenciarului nr.13 ca fiind depuse în afara termenului legal, iar apelanții la rândul lor nu au solicitat repunerea în termen.

La 06 decembrie 2016 Vornicescu Tatiana a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și restituirea pricinii în instanța de apel la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului a invocat examinarea cauzei în lipsa ei. Nu a avut posibilitatea să facă cunoștință cu materialele cauzei, deoarece se află în detenție. Copia hotărârii contestate a primit-o mai târziu, iar cererea de apel a fost depusă în termen de 30 zile de la data recepționării hotărârii.

Explică că, instanța de apel la emiterea încheierii contestate a încălcat normele de drept procedural dat fiind că nu a dat o apreciere corectă la materialele cauzei încălcând art.6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Verificând argumentele recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

consideră că recursul este depus în termen, întemeiat și urmează a fi admis cu casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

La 14 noiembrie 2016 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia încheierii din 09 noiembrie 2016 (f.d.115).

Vornicescu Tatiana în cererea de recurs a indicat că la 01 decembrie 2016 a primit încheierea contestată.

Deoarece la materialele dosarului lipsesc careva date despre recepționarea copiei încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat la 05 decembrie 2016 de către Vornicescu Tatiana este depus în termen, fapt confirmat prin ștampila aplicată pe plicul poștal (f.d. 126).

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

În același timp, Colegiul reține că dispozitivul hotărârii Judecătoriai Centru, mun. Chișinău a fost pronunțat la 09 iunie 2016 (f.d. 87) în lipsa recurentei (f.d. 85-86).

Potrivit prevederilor art. 236 alin. (4) CPC, participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile.

La caz, instanța de recurs constată că, deși Vornicescu Tatiana nu a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, acesteia nu i s-a expediat în decurs de 5 zile copia hotărârii.

Potrivit materialului probator anexat la dosar, copia dispozitivului acestei hotărâri i-a fost expediată recurentei abia la 16.06.2016 (f.d. 88), iar la 21.07.2016 ultima a depus cerere de apel motivată (f.d. 101).

Mai mult ca atât, potrivit cererii de recurs, Vornicescu Tatiana menționează că a recepționat copia dispozitivului cu mult mai târziu, iar cererea de apel a fost depusă în termen de 30 zile, conform legislației în vigoare. Ca urmare, termenul de contestare a început să curgă de la data când recurenta a făcut cunoștință cu dispozitivul hotărârii. Or, careva probe ce ar demonstra contrariu la materialele cauzei lipsesc.

Totodată, Vornicescu Tatiana în cererea de apel menționează că, cauza a fost examinată în lipsa ei și nu a făcut cunoștință cu materialele cauzei până în prezent. Astfel, instanța de apel urma să ofere posibilitate apelantei de a face cunoștință cu materialele dosarului, inclusiv, cu hotărîrea primei instanțe.

Prin urmare, contrar concluziei instanței de apel, Colegiul conchide că omiterea termenului de atac cu apel nu-i poate fi imputat recurentei-apelante, or, însăși instanța de fond nu și-a respectat obligația legală de a expedia în termen de 5 zile dispozitivul hotărârii, respectiv apelanta nici nu cunoștea despre emiterea ei la 09 iunie 2016.

În acest sens, Colegiul apreciază critic concluzia instanței de apel, care afirmă că apelanta Vornicescu Tatiana nu a motivat și nu a prezentat motivele omiterii termenului de atac cu apel.

Totodată, nu este clară concluzia instanței de apel referitor la faptul netemeinicii poziției apelantei privind recepționarea copiei hotărârii instanței de fond după data de 16.06.2016, deoarece la materialele cauzei lipsesc careva probe ce ar demonstra contrariu, existînd doar scrisoarea de însoțire (f.d.88).

Or, în situația în care la materialele cauzei lipsesc probe ce ar confirma expedierea de către instanța de fond sau recepționarea de către apelantă-recurentă a dispozitivului hotărârii la o altă dată decât cea invocată și probată de ultima, se impune concluzia temeinicii argumentelor aduse de Vornicescu Tatiana.

Pornind de la circumstanțele menționate supra, Colegiul conchide asupra necesității casării încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016 în partea restituirii cererii de apel depusă de Vornicescu Tatiana și în această parte se remite cauza în instanța de apel la faza de primire a cererii de apel depusă de Vornicescu Tatiana.

În lumina celor expuse, conducându-se de prevederile art. 269-270, 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Vornicescu Tatiana.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016 în partea restituirii cererii de apel depusă de Vornicescu Tatiana și în această parte:

Se remite cauza în instanța de apel la faza de primire a cererii de apel depusă de Vornicescu Tatiana.

Decizia este irevocabilă din momentul adoptării.

Președintele ședinței, judecător

Judecătorii

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală

Nicolae Craiu